

NOTAT TIL Europaudvalget

EU Kommissionens forslag til justering af EU miljømærkekriterier for følgende fire produktgrupper: maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til husholdningsbrug samt maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til professionelt brug (Kommissionsbeslutninger 2011/263/EU, 2011/264/2012, 2012/720/EU og 2012/721/EU) i den europæiske miljømærkeordning Blomsten (skriftlig forskriftudvalgssag). (Komitésag).

1. Resume

EU's miljømærke (2011/263/EU, 2011/264/EU, 2012/720/EU og 2012/721/EU) giver mulighed for at miljømærke vaskemidler til tekstil og maskinopvask, men en ny klassificering af den meget udbredte ingrediens, enzymet subtilisin, vil fremover udelukke anvendelse af enzymet i allerede EU miljømærkede vaskemidler.

Kommissionen foreslår derfor en justering af ovenstående fire produktgruppers miljømærkekriterier, så subtilisin fortsat kan anvendes i de miljømærkede produkter. Kommissionen fremhæver, at der ikke er andre alternative enzymer, der nedbryder proteiner lige så effektivt.

Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet neutralt. Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet.

Der er skriftlig afstemning i forskriftudvalget den 15. januar 2016. Regeringen agter at stemme for justeringen, idet Danmark i forbindelse med afstemningen dog vil arbejde for, at den igangværende revision af miljømærkekriterierne for vaskemidler til tekstil og maskinopvask afdækker, om der er ny viden om alternativer til subtilisin, der vil medføre en bedre præstation i hele produktets livscyklus med hensyn til miljøhensyn og effektivitet (dvs. evne til at vaske rent).

2. Baggrund

Den 18. december 2015 fremsendte Kommissionen nærværende forslag om justering af EU miljømærkekriterier for fire produktgrupper: Maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til husholdningsbrug samt maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til professionelt brug (Kommissionsbeslutninger 2011/263/EU, 2011/264/2012, 2012/720/EU og 2012/721/EU), der har hjemmel i artikel 7 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket. Beslutningsforslaget skal til skriftlig afstemning den 15. januar 2016 i Kommissionens forskriftudvalg for EU's miljømærke, Blomsten.

Forskriftudvalget træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (art. 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i forskriftudvalget er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en

legalitetskontrol af forslaget inden for tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i forskriftudvalget, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal, eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse.

3. Formål og indhold

En udbredt anvendt ingrediens i automatiske vaskesystemer – enzymet subtilisin – har fået opdateret miljøfareklassificeringen således, at det opfylder betingelsen for at blive klassificeret som Farligt for vandmiljøet (kronisk fare, kategori 2, faresætning H411). Denne opdatering er sket som følge af, at reglerne for miljøfareklassificering af kemiske stoffer og blandinger (CLP-forordningen) er blevet ændret. Den ny klassificering medfører, at subtilisin ikke kan anvendes i de pågældende miljømærkede produkter.

På den baggrund foreslår Kommissionen en justering af kriterierne, så der fortsat kan tillades brug af subtilisin i maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til husholdningsbrug samt i maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til professionelt brug (Kommissionsbeslutninger 2011/263/EU, 2011/264/2012, 2012/720/EU og 2012/721/EU) (2014/312/EU).

Subtilisin blev i 2011 klassificeret som Farligt for vandmiljøet på baggrund af stoffets akutte giftighed (akut fare, kategori 1, faresætning H400). Denne klassificering medførte i 2011 en Kommissionsbeslutning om justering af miljømærkekriterierne for maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til husholdningsbrug. Medlemslandene, herunder Danmark, tilsluttede sig denne justering. Miljømærkekriterier for maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til professionelt brug blev vedtaget i 2012 og indeholdt en undtagelse for miljøfareklassificeringen med faresætningen H400.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Kommissionsbeslutninger om miljømærkekriterier i medfør af EU's miljømærkeforordning er direkte gældende i EU medlemslandene.

7. Konsekvenser

Forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser: Jf. afsnit 6 er Kommissionens beslutninger om miljømærkekriterier direkte gældende i EU medlemslandene og indebærer ingen ændringer i danske love og/eller bekendtgørelser.

Statsfinansielle konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser: Kommissionen redegør ikke for de økonomiske konsekvenser i ændringsforslaget til Kommissionsbeslutningen. Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

Beskyttelsesniveauet

Nærværende forslag vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet neutralt, idet subtilisin fremover vil være tilladt i samme mængder som efter de gældende kriterier for subtilisin i de miljømærkede produkter. Subtilisin er et meget udbredt enzym i vaskemidler til automatiske vaskesystemer. Subtilisin bidrager til at fjerne proteiner (fra pletter og madrester) også ved lave temperaturer. Selvom subtilisin er klassificeret farligt for miljøet, vurderes det – som typisk for de fleste enzymer - at blive hurtigt nedbrudt efter brugsfasen (vaskecyklussen). Endvidere vil der foregå en næsten fuldstændig nedbrydning af stoffet i renseanlæg, og udslip til vandmiljøet forventes derfor at være minimalt.

Kommissionen fremhæver, at der ikke er andre alternative enzymer, der nedbryder proteiner lige så effektivt.

8. Høring

Kommissionens forslag er sendt til orientering til medlemmerne af Danmarks Miljømærkenævn den 18.12.15.

Forslaget har været i høring i EU miljøspecialudvalget den 22.12.15 – 4.01.16, og der er ikke indkommet substantielle høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har ikke været til forhandling, men forventes vedtaget, da justeringen er nødvendig for, at virksomhederne fortsat kan miljømærke deres produkter indeholdende effektive ingredienser.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i behovet for en justering af miljømærkekriterierne som skitseret i Kommissionens ændringsforslag.

Det er regeringens holdning, at miljøfareklassificerede kemikalier så vidt muligt udelukkes fra miljømærkede produkter, men et miljøfareklassificeret kemikalie kan fortsat være et bedre alternativ, fordi det medfører en samlet set bedre miljøpræstation fx som i tilfældet subtilisin. Enzymet bidrager til en effektiv vask også ved lavere temperaturer. Brugen af små mængder enzymer i vaskemidler bidrager generelt til reduceret brug af mere miljøfarlige kemikalier i de såkaldte "kompakte" vaskemidler, der findes i dag.

Regeringen skal oplyse, at Danmark stemte nej, da reviderede miljømærkekriterier for de to produktgrupper maskinopvaskemidler og tekstilvaskemidler til husholdningsbrug blev vedtaget i 2010. Det var ikke pga. enzymet subtilisin, at Danmark stemte nej men pga. miljøfarlige

konserveringsmidler. Kriterierne tillod miljøfarlige konserveringsmidler, hvor Danmark var af den opfattelse, at der var effektive alternativer til disse.

Regeringen agter dog at stemme for Kommissionens ændringsforslag om subtilisin, da der ifølge Kommissionen, ikke er ligeså effektive alternativer til rådighed og af hensyn til de virksomheder, der i dag har miljømærket deres produkter. Samtidigt vil regeringen arbejde for, at den igangværende revision af miljømærkekriterierne for vaskemidler til tekstil og maskinopvask afdækker, om der er ny viden om alternativer til subtilisin, der vil medføre en bedre præstation i hele produktets livscyklus med hensyn til miljøhensyn og effektivitet (dvs. evne til at vaske rent).

I den forbindelse kan regeringen oplyse, at Kommissionen planlægger at have reviderede miljømærkekriterier for de fire produktgrupper klar til afstemning allerede ultimo 2016. Indtil nu er Kommissionens oplæg i arbejdsgruppen, at subtilisin fortsat skal kunne anvendes i miljømærkede produkter, mens det for konserveringsmidler ser ud til, at de mest miljøfarlige konserveringsmidler udelukkes fra EU miljømærkede produkter.

Regeringen agter, at stemme for forslaget, idet Danmark i forbindelse med afstemningen dog vil arbejde for, at den igangværende revision af miljømærkekriterierne for vaskemidler til tekstil og maskinopvask afdækker, om der er ny viden om alternativer til subtilisin, der vil medføre en bedre præstation i hele produktets livscyklus med hensyn til miljøhensyn og effektivitet (dvs. evne til at vaske rent).

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.